

Изх. №
26.05.2008

ДО

**Висшия съвет на БСП
Отдел "Коалиционна политика.
Синдикати, браншови и
работодателски организации"**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

Във връзка с поет ангажимент от наша страна по време на проведената на 21 май 2008 г. среща между работодателските организации и ръководството на ПГ на Коалиция за България, приложено Ви изпращам пакет предложения за промени в нормативната и поднормативната база, целящи подобряване на бизнес средата у нас.

Пакетът съдържа предложения в следните области:

- [Приложение 1](#): Борба със сивата икономика;
- [Приложение 2](#): Усвояване на средствата от ЕС;
- [Приложение 2-А](#): Сигнал за нарушения на процедури по Програма ФАР
- [Приложение 3](#): Промяна на методиката за определяне на таксата за битови отпадъци;
- [Приложение 4](#): Промени в законодателството, свързано с опазването на околната среда;
- [Приложение 5](#): Реформи в сферата на енергетиката;
- [Приложение 6](#): Реформи в областта на социалното осигуряване;
- [Приложение 7](#): Пазар на труда и миграционна стратегия.

Надявам се предложените от нас механизми да бъдат възприети положително и отразени при следващите управленски стъпки в изброените по-горе социално-икономически сфери.

С УВАЖЕНИЕ,

**БОЖИДАР ДАНЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ**

МЕРКИ СРЕЩУ СИВАТА ИКОНОМИКА

Сивата икономика е обсебваща и заразителна, придобива характера на икономическа наркомания, генерира разширяваща се финансова основа за корупция.

Водеща причина за липсата на ефективна борба с това силно негативно явление е фактът, че то устройва практически всички страни в процеса – работодатели, работници, самонаети, администрация, финансови институции, политици и политически формации.

Основните инструменти за борба със сивата икономика условно могат да се обособят в три групи, както следва:

1. Нормативни (в т.ч. данъчни):

- a. Въвеждане на данъчна оценка на недвижимите имоти, равна на пазарната цена ([Приложение 1-А](#));
- b. Пропорционално намаление на данъчната ставка при облагане на сделки с недвижими имоти и при формиране на данък сгради, както и намаление на съответните тарифи на нотариусите ([Приложение 1-А](#));
- c. Завишаване на санкциите към некоректни работодатели и заети в икономиката;
- d. Въвеждане на задължителна регистрация по ДДС на всички стопански субекти, без оглед на техния оборот;
- e. Признаване на отчетен с касови бонове ДДС за разход на физическите лица при годишното облагане на доходите им;
- f. 50% от средствата над минималните осигурителни прагове да формират лични пенсионни сметки на осигурените лица в НОИ;

2. Организационни:

- a. Подобряване на координацията между институциите, отговарящи за контрола по спазване на трудовото, данъчното и осигурителното законодателство;
- b. Въвеждане на хоризонтални връзки между държавните институции и НАП при въвеждане на определени обекти в експлоатация (количествена сметка и фактури за бетон, желязо), при категоризация на хотелите и пр.;
- c. Проверка на източниците за погасяване на кредити, лизингови вноски и др. на физическите и юридическите лица;
- d. Въвеждане статут за експерт-счетоводителите като проверители по ДДС;
- e. Агенцията по заетост да публикува действителните (реални) пазарни средни работни заплати за отделните професии по региони и отрасли;

3. Технологични:

- a. Свързване на всички касови апарати „on-line” с автоматизирана специализирана система за следене на плащанията към НАП;
- b. Задължително инсталиране на видеонаблюдение на: добива на инертни материали, продукцията на бетоновите центрове и асфалтовите бази, автомивките, доставките на горива за бензиностанциите и др.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Промяна на основата за данъчно облагане при сделки с недвижими имоти

При продажба на недвижими имоти от физически и юридически лица се заплащат местни данъци върху данъчната оценка или договорената цена, ако тя е висока. База за данъчно облагане при дарение е данъчната оценка на недвижимия имот, а при замяната на имоти – по голямата от оценките. (Закон за местните данъци и такси - обн. ДВ бр.117/97 г.) На облагане подлежат също и доходите от сделки с имоти по Закона за данъците върху доходите на физическите лица (обн. ДВ бр. 95/2006 г.). Приходите от сделки с недвижими имоти на юридически лица, като част от финансовия резултат, се облагат с данък върху печалбата по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане (ДВ бр.105/2006 г.).

Масова практика е тези законови разпоредби да се използват недобросъвестно от страните по сделки с недвижими имоти, като в нотариалните договори се обявява цена, близка до данъчната оценка, която е значително по-ниска, както от пазарната, така и от действително договорената цена.

По този начин не се осигурява справедливо облагане според реалната стойност на имотите и се намаляват постъпленията в държавния и общинските бюджети от ДДС, данък печалба, данък върху доходите на физическите лица и местен данък.

Мащабите на укриване на реалните продажни цени и на данъчни задължения налагат преразглеждане на нормативните документи, регламентиращи условията за осъществяване на сделки с недвижими имоти.

Във връзка с това, Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес прави следните принципни предложения за нормативни промени:

1. Данъчната оценка на недвижимите имоти да се изготвя на база реалната пазарна стойност на имотите;
2. Ставките при определяне на данък върху недвижимите имоти и такса смет да бъдат съответно намалени, така че, въпреки променената основа (= пазарна цена), да не надвишават сегашните стойности.
3. Ставките при определяне на нотариалните и местни такси при сделки с недвижими имоти също да бъдат намалени, като таксите запазят размера си. Да се запази сегашествуващата разумна диференциация на такси при дарения на недвижими имоти между роднини по права линия и всички останали случаи.
4. Всички сделки с недвижими имоти между юридически лица да бъдат облагани с данък върху добавена стойност.

Предлаганите от нас законодателни мерки чрез изравняване на данъчната оценка с пазарната цена ще премахне един от инструментите за деформиране на пазара на недвижими имоти и ще повиши постъпленията от данъци, като едновременно с това се спази принципът на разходоориентираност при определяне на държавните и местни такси.

С уважение,

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Божидар Данев)

ЗА ПО-ЕФЕКТИВНО И ПРОЗРАЧНО УСВОЯВАНЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС

Е НЕОБХОДИМО:

- Подобряване на координацията по изпълнението на различните оперативни програми, с оглед осигуряване на ясни демаркационни линии между тях и съгласуване на основните параметри по отделните схеми на различните програми;
- Изграждане на унифицирани уеб-страници на отделните програми, със съпоставими структура и съдържание, което ще улесни бенефициентите в достъпа до информация;
- Засилване контрола и санкциите при неспазване на Закона за обществените поръчки, вкл. чрез законодателни промени в частта на административно-наказателните мерки. Въвеждане на ефективен превантивен контрол от страна на Агенцията за обществени поръчки, тъй като контролът по линия на Агенцията за държавна и финансова инспекция и на Сметната палата е последващ, констатиращ;
- Създаване на електронни формуляри за кандидатстване по оперативните програми, които да насочват и подпомагат коректното попълване на информацията от бенефициентите. Това ще позволи да се намали броят на отхвърляните проектни предложения по критерия „административна допустимост” (достигащ до 50% от общия брой подадени предложения по някои схеми), при който се оценява окомплектоването и пълнотата на проектните предложения, а не тяхното качество;
- Публикуване на обявите с пълните комплекти документи за набиране на тържни предложения по процедурите на обществените поръчки от всички възложители (по ЗОП, НВМОП или ПМС 55/2007 г.) на интернет-страниците на Управляващите органи и междинните звена;
- Оповестяване на баловите системи за оценка на проектните предложения, както и прагови стойности на финансови или други коефициенти, които определят допустимостта на отделните кандидати. Така бенефициентите ще търсят само тези варианти на проектни предложения, които отговарят на всички изисквания за допустимост, и няма да губят усилия и ресурси за разработване на априори недопустими варианти;
- Параметрите на схемите (долен и горен праг на помощта, дял на съфинансиране, период на изпълнение и др.), както и тези за допустимост на кандидатите (период на съществуване на дружеството, приходи от продажби за минала година и др.), да позволяват участието на максимално широк кръг потенциални бенефициенти, с оглед на подаване на достатъчен брой проекти за осигуряване на сравнимост при оценката и гаранции за усвояване на средствата;
- С цел повишаване на капацитета на междинните звена и осигуряване на техническа експертиза, масово да се използват предварително обучени и одобрени външни експерти за оценители в комисиите по оценка на проектните предложения, като техният избор става на случаен признак за всяка конкретна схема;

- Публикуване на интернет-страниците на управляващите органи и междинните звена на подробна информация за проектите, които получават финансиране по оперативните програми и бенефициентите по тях;
- Издаване на наръчници на бенефициентите, в които ясно да бъдат разписани опростени стъпки за кандидатстване, изпълнение и управление на проекти по оперативните програми, включително с всички процедури по възлагане на изпълнение на дейности по проектите под формата на обществени поръчки, както и анализ на най-често срещаните пропуски и нарушения при подготовка, изпълнение и отчитане на проектите. Наръчниците да бъдат достъпни on-line на страниците на управляващите органи и междинните звена;
- Разработване на регламент за публично-частни партньорства, който да позволи обединяване на капацитета и съвместно усвояване на еврофондовете от страна на общини, бизнес и неправителствени организации. Оповестяване на приоритетните за отделните общини проекти.
- Приоритетно стартиране на грантовите схеми по отделните оперативни програми, подпомагащи консултантската и информационната дейност, както и достъпа до финансиране на потенциалните бенефициенти. Това ще подобри капацитета и възможностите на бенефициентите да подготвят успешни проекти.

Изх. № 861-216
26.2.2021 г.

ДО
Г-Н ПЕТЪР ДИМИТРОВ –
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА И
ЕНЕРГЕТИКАТА НА Р БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Липса на удовлетворителен отговор от МИЕ във връзка с констатирани от БСК нередности в процеса на провеждане и оценка на проектите за МСП по Схемата от 2006 г. за безвъзмездна помощ "Конкурентоспособност" (Проект BG 2004/ESC/G /GSC-1)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДИМИТРОВ,

Позволете ми да припомня разисквания с Вас лично казус на горепосочената тема по време на срещата ни, състояла се на 21 май 2008 г. с представители на Коалиция за България.

Ще изложа хронологично нашите действия и взаимоотношения по темата с Министерство на икономиката и енергетиката, тъй като процесът се бави вече близо 18 месеца. Все още няма удовлетворителен отговор, нито пък кандидатствалите малки и средни предприятия са получили грантовете и, ако са станали по-конкурентоспособни, то това не се дължи на цитираната по-горе програма.

1. На 29.01.2007 г. по молба на Министъра на икономиката и енергетиката – г-н Румен Овчаров, БСК подготви и му изпрати писмо с конкретни, според нас, нередности в процеса на провеждане и оценка на проектите по описаната по-горе програма;
2. В нееднократни устни разговори министър Овчаров ни уверяваше, че е възложил на Инспектората на министерството проверка и тя ще приключи в края на м.март 2007 г.;
3. На 20.07.2007 г. получихме отговор от г-жа Мариана Велкова - Ръководител на Инспектората на МИЕ;
4. Липсата на каквато и да е конкретност в писмото-отговор на Инспектората ни накара да подготвим писмо вече лично до Вас, в което отново излагаме проблема, прилагаме документацията и търсим отговор на повдигнатите въпроси, както и на предложеното от нас сътрудничество;
5. След продължително мълчание, на 08.11.2007 г. получихме писмо от г-жа Нина Радева – Зам.-министър на МИЕ и Ръководител на програмата. В писмото са констатирани нарушения само от два анонимни обекта, за които има съмнение, че не съответстват на изискванията за допустимост по проекта. По останалите цитирани от нас случаи, които са над 40 на брой – нито дума;

6. На 13.11.2007 г. по наше искане се проведе среща при Зам.-министър Н.Радева със Зам.-председателя на БСК Георги Шиваров и специалисти от Камарата за изясняване причината за липсата на приемлив отговор по всички поставени от нас въпроси, липсата на адекватни действия от страна на Министерството, както и липсата на прозрачност по случая. Нашата констатация за резултатите от срещата е, че МИЕ счита, че си е свършило законосъобразно и коректно работата, процедурите са извършени правилно, допуснатите и класирани фирми са в съответствие със законите и нормативните документи. Г-жа Радева заключи, че са изчерпани възможностите за по-нататъшни проверки и допълнителни отговори към БСК.
7. На 26.11.2007 г. БСК стартира последната възможност за сигнализиране на Министерството чрез страницата на програма PHARE в интернет. Съдържанието на сигнала е същото, както в първоначалното писмо до МИЕ. Последва отговор за допустимост на проверката и уверения, че започва работа по случая;
8. На 08.01.2008 г. започнаха първите негативни реакции на очевидно засегнатите фирми, на които вероятно им е обещано и впоследствие отказано финансиране по програмата под предлог, че за това носи вина Българската стопанска камара. За тези действия на администрацията на МИЕ БСК не е информирана; Аналогично устно оплакване получаваме от групата на „Технология на металите - Ан. Балевски Холдинг” АД с цитат на Н.Радева, че за спиране финансирането на съответното предприятие от групата е виновна БСК. Съобщение за неполучаване на средствата от „Центромет” АД е публикувано във в. „Сега”, в рубриката „Право на отговор”, бр. 110/17.05.08 г. под формата на опровержение. Ако тези средства наистина са спрени, поради недопустимост на проектите, кой носи отговорност за това, че с тях не се финансират МСП, съответстващи на законовите изисквания?
9. През последния месец и половина БСК е ангажирана с протестни действия на бенефициенти по същата програма, на които им изтича срокът по реализиране на техните проекти. Измежду класираните 190 фирми-бенефициенти са получили финансиране само 1 предприятие (по информация на Н.Радева към 17.04.08 г.)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Проект BG 2004/ESC/G /GSC-1 е стартирал през м. юли 2006 г. До днес, средата на 2008 г., все още няма изгледи да приключи успешно. Фирмите-бенефициенти са отчаяни от административните процедури и протакането на проекта, свидетелство за което са техните сигнали по тази тема, организиран във форум на страницата на БСК (www.bia-bg.com).

Българската стопанска камара вече година и половина не получава ясни отговори на повдигнатите въпроси, които са плод не на чиновническо хрумване, а на реална реакция на нейните членове. В крайния сметка, Камарата в сигналите си търси не възмездие, а предлага градивно сътрудничество за повече обективност, превантивен контрол и прозрачност в действията на държавата за повишаване конкурентоспособността на българските предприятия.

Вярвам в бъдещото ни сътрудничество по изложената тема.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Божидар Данев/

Иzx. № 074 / 15.01.2008г.

До Г-н Сергей Станишев
Министър-Председател

ОТНОСНО: Промени в основата за определяне на таксата за битови отпадъци и проект на Закон за изменение на Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТАНИШЕВ,

Във връзка с отправени предложения на Българската стопанска кама - съюз на българския бизнес (*Иzx. № 753 / 20.06.2007г.*), с настоящето изпращам актуализиран проект на ЗИД на ЗМДТ и мотиви към него, целящи промяна на принципите и основата за определяне на размера на таксата за битови отпадъци.

БСК обръща отново внимание, че дадената в чл. 67, ал.2 на сега действащия ЗМДТ възможността за определяне на размера на таксата „*пропорционално върху основа, определена от общинския съвет*” противоречи категорично на Конституцията на Р. България, чиито чл. 141, ал.1, регламентира следния основен принцип:

„ чл. 141(4) Общинският съвет определя размера на местните такси **по ред, установен със закон.**”.

Заставаме категорично зад необходимостта от:

- въвеждане на единна задължителна основа за определяне на таксата битови отпадъци и/или цена за предоставяна пазарна услуга по събирането и третирането на битовите отпадъци, свързана единствено с количеството генерирани отпадъци, каквато е практиката във всички страни-членки на ЕС;
- свободно определяне на размера на таксите от общинските съвети и/или на цените от оторизирани оператори по чл. 12 на Закона за управление на отпадъците, в зависимост от специфичните за всяка община местни условия, инвестиционни ангажименти и технологични решения.

БСК изразява отново очакванията на бизнеса за спешно обсъждане и приемане на съответните законови промени, с оглед въвеждане на принципите на финансовата децентрализация, прозрачно, справедливо и обосновано определяне на разходите, вкл. на заплатените услуги по събиране и третиране на битовите отпадъци.

За контакти: тел. 02/ 980 3055, ios@bia-bg.com

С уважение,

ПРЕДСЕДАТЕЛ
БОЖИДАР ДАНЕВ

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. [Проект от 15.01.2008г.](#) на ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕСТНИТЕ ДАΝЪЦИ И ТАКСИ и [Мотиви](#) към него
2. [Справка](#) за начислена такса за битови отпадъци на един зает от персонала на фирми-членове на Българска асоциация на металургичната индустрия през 2006г.
3. [Справка](#) за таксите за битови отпадъци, прилагани в страни-членки на ЕС

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕСТНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ

(обн., ДВ, бр. 117 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 71, бр. 83, бр. 105 и бр. 153 от 1998 г.; бр. 103 от 1999 г.; бр. 34 и бр. 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г.; бр. 28, бр. 45, бр. 56 и бр. 119 от 2002 г.; бр. 84 и бр. 112 от 2003 г.; бр. 6, бр. 18, бр. 36, бр. 70, бр. 106 от 2004 г.; бр. 87, бр. 94, бр. 100, бр. 103 от 2005 г. и бр. 105 от 2005 г.; бр. 30, бр. 36 и бр. 105 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г. в сила от 1.01.2008 г., и бр. 110 от 21.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г.)

§ 1. В наименованието на Раздел I на Глава трета на ЗМДТ в края се добавя текста „и такса за поддържане на териториите за обществено ползване”.

§ 2. Член 62 се изменя така:

„Чл. 62 (1) Таксата за битови отпадъци се заплаща за услугите по събирането, транспортирането, временно съхраняване, предварително третиране, оползотворяване или обезвреждане в депа или други съоръжения за третиране на битови отпадъци.

(2) Таксата за поддържане на териториите за обществено ползване се заплаща за услугите по поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места на основата на необходимите разходи за поддръжка, разпределени върху броя на ползвателите на жилищните и вилни имоти.

(3) Размерът на таксите по ал.1 и 2 се определя по реда на чл. 66 за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; третиране на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване.”

§ 3. В член 64 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „Таксата” се заменя с „Таксите”.

2. Създават се нови ал.4 и ал. 5 със следното съдържание:

„ (4) Собственикът на имота, лицето на което е учредено вещно право на ползване, и предприятията и организациите декларират ежегодно в общината по местонахождение на имота не по-късно от 20 януари – броя на лицата и времето на обитаване или ползване, определено в календарни месеци за съответния имот през предходната календарна година, в т.ч. членове на семейството, наематели, средногодишен брой на заетия персонал в предприятието или организацията и/или други ползватели.

(5) Общините имат право на достъп до данни, необходими за определяне размера на такса битови отпадъци, включително до адресната регистрация на ползвателите на имотите, поддържани от Районните полицейски управления и до данните от Имотния регистър.”

§ 4. Създава се нов чл. 65 със следното съдържание:

„Чл. 65 (1) При наличие на техническа възможност, собственици на имоти, юридически лица - сдружения на етажна собственост, предприятия, организации, или лица на които е учредено вещно право на ползване, могат да бъдат обслужвани пряко от организации и лица по чл. 38, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците, получили разрешение по чл. 12 от същия закон за извършване на дейности по чл. 62, ал. на Закона за местните данъци и такси.

(2) В случаите по ал. 1, задължените лица подават декларация в общината по местонахождение на имота за освобождаване от плащането на такса битови отпадъци, както и нотариално заверено копие от договора за обслужване с

организация за третиране на битови отпадъци, не по-късно от 30 юни на текущата година.

(3) Договорите по ал. 1 се сключват задължително до 30 октомври, с минимален двугодишен срок на обслужване и с начална дата за предоставяне на услугите – началото на годината, следваща годината на тяхното сключване.

(4) Организацията за третиране на битови отпадъци, сключили договори по ал. 1, могат да прилагат различни системи за събиране и отчитане на количеството битови отпадъци в съответствие с условията на сключените договори и издадените разрешителни, включително маркиране на торби за събиране, тип, вместимост и брой на запълнени контейнери или други съдове, подлежащи на обслужване за даден период, предоставяне на допълнителни услуги и други.”

§ 5. В чл. 66, ал. 3 думите „таксата за битови отпадъци” се заменят с „таксите по чл. 62, ал. 1 и 2”, а думата „таксата” с „таксите”.

§ 6. Член 67 се изменя така:

„Чл.67. Общият размер на такса битови отпадъци се определя на основата на количеството образувани, събрани или третирани битови отпадъци за предходната година, като стойност в лева спрямо един от следните натурални показатели - лв./куб.м, лв. /тон, лв./1 ползвател.”

§ 7. В член 77, ал. 4, след думите „ползвател” се поставя точка и текстът до края на изречението се заличава.

§ 8. В Чл. 127, ал. 1 думите „от 20 до 200 лева” се заместват с „от 100 до 1000 лева”, а думите „100 до 500 лева” с думите „от 500 до 5000 лева”.

§ 9. Параграф 1, т. 16., се изменя както следва:

„16. "Основа" за определяне размера на таксата за битови отпадъци е количеството образувани, събрани, транспортирани и/или временно съхранявани, предварително третирани, оползотворени или обезвредени в депа или други съоръжения за третиране на битови отпадъци, определено чрез измерване на маса или чрез обема на съдовете за битови отпадъци при средно относително тегло от 0,250 т/м³.”

§ 10. В Преходните и заключителни разпоредби се въвежда се нов параграф 25, както следва:

„§ 25. Общинският съвет определя размера на местните такси и приема наредбата по чл. 9 в съответствие с изискванията на Глава трета, Раздел I до 19 декември 2008 г.”

§ 11. В Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ. бр.86 от 2003г., бр.70 от 2004г., бр.77, бр.87, бр.88, бр.95 и бр.105 от 2005г., бр.30, бр.34 и бр.63 от 2006г.) в чл. 16, ал. 3, т. 4, след думите „строителни отпадъци” се поставя запетая и добавят думите „както и за въвеждане в действие на средства за измерване на масата на събраните битови отпадъци”.

§ 12. §Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г.

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси

Предлаганите промени засягат сегашните принципи за определяне и събиране на такса битови отпадъци, унаследени от предреформения период. Дадената в чл. 67, ал.2 възможност на общинските съвети да определят размера на таксата „*пропорционално върху основа, определена от общинския съвет*” противоречи на чл. 141, ал. 1 на Конституцията на Р. България, както следва

„ чл. 141(4) Общинският съвет определя размера на местните такси **по ред, установен със закон.**”.

На следващо място, генерират се условия за монополизация, пренасяне на дейността на фирмите за третиране на отпадъци в сивия сектор, възпроизвеждане на огромни, необосновани различия в размерите между отделни общини, между гражданите и фирмите. „Такса битови отпадъци” всъщност представлява данък, определян като сума, зависеща от данъчната оценка на съответния имот, а събраните средства се разходват често пъти в направления и за дейности, напълно противоположни на нейното предназначение и цел.

Не се прилага принципът от европейското екологично право „замърсителят плаща”. Това, на свой ред, не стимулира гражданите и задължените лица, причинители на отпадъците да ги ограничават до оптимално равнище, а оторизираните предприятия за извършване на дейности по третиране на отпадъците да бъдат заинтересовани в увеличаване на събраните количества и подобряване качеството на обслужване. От друга страна, продължава практиката за отчитане на дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци чрез наряди за изпълнение на работата от оторизираните фирми, вместо чрез реално измерване и отчитане на количеството събрани и третирани битови отпадъци.

Нараства дискриминацията между отделните граждани в рамките на една община по отношение на платените суми и генерираните отпадъци, между отделните общини, между гражданския и фирмен сектор. По данни на браншови сдружения на производителите са налице драстични разлики дори между фирми от един сектор. Събраните годишни такси битови отпадъци, начислени за един зает от персонала във фирми от металургията варират от 9 лв. до над 1000 лв. Огромни (над десет пъти) са и разликите между средства от такси, начислени за един тон събрани и третирани битови отпадъци по отделни общини.

Всичко това влиза в остро противоречие с необходимостта от:

- въвеждане и спазване на европейския принцип „замърсителят плаща”;
- прозрачност и отчетност на публичните разходи;
- елиминиране на монополизма и условията за криминализация на дейностите по управление на отпадъците и въвеждане на алтернативни пазарни механизми, подобряващи качеството на обслужване при поддържане на достъпни цени;
- обосновано планиране, проектиране и спешно въвеждане в действие на съоръжения за третиране на битови отпадъци по продължаващи проекти от предприєдинителните програми и по приетата Оперативна програма „Околна среда”.

В тази връзка се налага предприемане на спешни промени в действащото законодателство и практика и, преди всичко – в Закона за местните данъци и такси. Съответни промени следва да бъдат предприети при приемане местните бюджети и нормативна уредба в правомощията на общинските съвети.

Предлаганите промени целят:

- по-нататъшно разширяване на финансовата децентрализация и самостоятелност на общините чрез регламентиране на правото им да определят конкретния размер на таксите за битови отпадъци, но само върху основа на общи принципи и ред, определен в закона;
- промяна на характера на такса битови отпадъци - вместо фактическо данъчно плащане, в реална такса или цена на пряко предоставяна услуга, покриваща необходимите разходи за количеството събрани и третиран битови отпадъци;
- създаване на алтернативен ред за задължените лица, които желаят да получават пряко услугите по третиране на битовите отпадъци (една или няколко дейности по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, оползотворяване или обезвреждане в депа или други съоръжения за третиране на битови отпадъци) и освобождаването им от задължението да заплащат такса битови отпадъци при сключване на договори с оператори, оторизирани по чл. 12 на Закона за управление на отпадъците;
- въвеждане на отделна такса за финансиране поддържането на местата за обществено ползване;
- хармонизиране на законодателството с практиката в страните-членки на ЕС, при които количеството генерирани битови отпадъци се използва за определяне на размера на заплащаните такси или на цената на представените услуги;
- законово прецизиране на задълженията за заплащане на таксите от страна на собствениците на имоти, чрез въвеждане на ежегодно деклариране на лицата, генериращи битови отпадъци (собственици, наематели и ползватели на жилищни имоти, персонал, зает в предприятия и организации, в т.ч. държавни ведомства);
- създаване на пряка връзка между размера на такса битови отпадъци или цената на пряко представените услуги и количеството генерирани и третиран битови отпадъци;
- въвеждане на пазарни механизми, с които причинителите на отпадъци са стимулирани да ги ограничават в оптимални размери, а оторизирани лица за тяхното третиране да увеличават количеството и качеството на представяните услуги при поддържане на ниски разходи и конкурентни цени
- премахване на дискриминацията и необоснованите значителните разлики в размера на таксите спрямо количеството генерирани и третиран отпадъци, както между предприятията и гражданите - задължени лица, така и между отделните общини.

Промените предвиждат:

- определяне на размерите на такса битови отпадъци от общинските съвети на основата на принципите и ред, определени в променения ЗМТД,
- събирането на такса битови отпадъци от лицата, генериращи битови отпадъци, като собствениците на имоти, ежегодно да декларират съответните обитатели (в т.ч., собственици и членове на техните семейства, наематели и други ползватели).
- Предвижда се паралелно подобряване на режима на адресна регистрация (данни за ползвателите на съответните имоти - регистрирани лица), както и задължително въвеждане на средства за измерване на масата отпадъците и подобряване на контрола, отчетността и публичността на събраните средства, направлението на тяхното разходване, както и на количествата генерирани, събрани и третиран битови отпадъци.

Предлаганите промени ще улеснят и ускорят в значителна степен процеса на проектиране, финансиране и изграждане съоръжения за третиране на битови отпадъци, концесионирането на отделни дейности, въвеждане на единни принципи, конкурентност и прозрачност – както на територията на отделените общини, така и между общините, вкл. и спрямо обслужваните лица – граждани и фирми.

На последно място, прилагането на предложените промени в практиката на общините ще укрепи финансовата дисциплина, като едновременно ще реши кардинално изострените проблеми, свързани с управлението на битовите отпадъци, без да бъдат увеличавани финансовите тежести върху гражданите и предприятията.

СПРАВКА

За начислена такса за битови отпадъци на един зает от персонала на фирми-членове на Българска асоциация на металургичната индустрия през 2006г.

Предприятие - код	Такса битови отпадъци на един зает от персонала в лева
1.	596,5
2.	53,7
2.1.	28,6
2.2.	66,7
2.3.	38,6
2.4.	59,2
2.5.	69
3.	912,7
4.	433,8
4.1.	
4.2.	253,3
4.3.	85,9
4.4.	724,3
4.5.	179,7
4.6.	987,8
4.7.	
4.8.	8,9
5.	214
6.	248,5
7.	83,2
8.	43,5
9.	53,6
10.	175,6
11.	494,8
12.	98,6
Средно	387,0

Справка за таксите за битови отпадъци прилагани в страни членки на ЕС ¹

Държава	Стойност (EUR)	Обяснителни бележки²
България	Без връзка с количеството бит. отпадъци	% от стойността на собствеността
Чехия	15-20	Индивидуална размери според общините чрез отчитане на всички разходи, честота на обслужването, тип на контейнерите (в селата под 2 EUR/m ³)
Естония	16-43 (вкл. 18% ДДС)	Според общините и типа контейнер
Унгария	7-25 (вкл. 25% ДДС)	Според контейнера и честота на обслужване, по-ниски размери за малки общини
Латвия	n/a	
Литва	8-30 (18% ДДС)	Според доставчика на услугата и общините
Полша	22 - 80	Според контейнера и честота на обслужване, в някои общини подлежат на договаряне
Румъния	9/жител год.	12.5 EUR/m ³ за бизнеса
Словакия	7-9	Според контейнера и честота на обслужване (110/1100 литра), в Братислава за МСП с 30% по-високи
Словения	19-75 (вкл. 8% ДДС)	Според общините, други размери за МСП
Австрия	53/жител (средно) год.	Размерите варират значително според общините
Белгия	68-83 /т	Такса за апартамент, в други общини базирани на обема
Дания	182 /семейство год.(средно) или 20-40/т	В 1996 такса определена от общините
Германия	35-100/т	Определена според броя на членовете на домакинство или обема на (контейнер)
Финландия	67 /т (средно)	В зависимост от качеството на обслужване
Франция	116 /т (средно)	7% год., ръст до 2002 до 163 EUR/т
Гърция	6-15/т	
Ирландия	2.5 /контейнер (1995)	Различни схеми определени от общините, вкл., маркиране на торбите
Италия	28-95 /жител год.	В зависимост от размера на общините и района
Люксембург	n.a.	Такса за апартамент
Холандия	75 /т	Такса за апартамент
Норвегия	24-121 /домакинство год.	-
Португалия	6 - 15 /tonne	-
Испания	15 - 30/т	Зависи от качеството на обслужване
Швеция	102/год.	Такса за апартамент и домакинство
Швейцария	n.a.	Такса за апартамент, в други общини базирани на фактически измерени количества
Великобритания	18-33 /т	Финансирани чрез местните данъци

¹ Изт.: Waste Management Policies in CEEC: Current Policies and Trends. Prague, 2001

² Средно относително тегло, оценено на 0,250 т/м³

ПРОМЕНИ В ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Следва да бъде преоценен възприетия от предреформения период принцип за централизация на контролни функции и издаване на разрешителни в министерствата, в т.ч. МОСВ. Наличието на десетки хиляди стопански субекти, ограниченият административен капацитет на централно ниво, свързаното забавяне на процедурите, както и невъзможността за административно обжалване, изискват **делегиране на всички основни контролни функции, издаване на разрешителни и администриране на други режими да се съсредоточи в РИОСВ.** В малобройните случаи, когато това е наложително (крупни проекти със значително въздействие върху околната среда, трансгранично въздействие и др.), централизираното издаване на разрешителни следва да се възложи на ИА по околна среда или на специализираните дирекции към МОСВ. По такъв начин се създава възможност за административно обжалване пред министъра на околната среда и водите, осигурява ефективна комуникация с териториалната администрация, ускоряване на процедурите, особено за нови проекти и инсталации, вкл. финансирани от европейските фондове, а контролните функции на МОСВ се насочват към териториалните органи, упражняващи контрол върху предприятията.

Предлаганите промени засягат издаването на:

- комплексните разрешителни (чакаци над 300 заявления за съществуващи и нови инсталации);
- инсталации с нисък и висок рисков потенциал по чл. 104 на ЗООС;
- разрешителни по чл. 52, ал. 1, т. 2 на Закона за водите (водовземане, ползване на воден обект и др.);
- одобряване на доклади на предприятия, които изпълняват самостоятелно целите за събиране и третиране на масово разпространени отпадъци (Закон за управление на отпадъците);
- други.

2. Отново възразяваме срещу широко разпространяващата се практика за **непроизнасяне на компетентните органи и използване на мълчаливия отказ** (вместо задължителното издаване или мотивиран писмен отказ) на заявените разрешителни за упражняване на дейности, експлоатация на инсталации, вземане на решения по ОВОС и др.

Широкото практикуване на мълчаливия отказ от администрацията се обслужва от **пасивността на Народното събрание по отношение прилагане на възможностите на чл. 58, ал. 4 на Административно процесуалния кодекс** за внасяне на промени в специалните закони за регламентиране на процедури и условия за прилагане на т.н. „мълчаливо съгласие”. Това създава благоприятна среда за административен произвол и пълзяща монополизация на редица пазарни сегменти, вкл. при третиране на масово разпространени отпадъци (електрическо и електронно оборудване, употребявани гуми, отпадъци от МПС) и др. По такъв начин се блокират значителни инвестиции, прилагането на нови технологични решения, надхвърлящи средните световни показатели за ефективност, завишават се цените на предоставените услуги. Става невъзможно прилагането на изискванията и сроковете, поставени в правото на ЕС и договорените преходни периоди преди присъединяване на страната към ЕС.

На основанията на чл. 58, ал. 4 на Административно процесуалния кодекс, следва да бъде предприет преглед и внесени промени в специалните закони - Закона за опазване на околната среда, Закона за управление на отпадъците, Закон за водите, както и в други сфери, извън околната среда и въведено правилото на мълчаливо съгласие при процедиране издаването на разрешителни, когато компетентният орган не се е произнесъл с изрично предвиден писмен мотивиран отказ.

3. Следва да бъде отменено въвеждането и издаването на разрешителни за експлоатация на обекти, извършване на дейности и други, за които не съществуват валидни приложими изисквания на ЕС, в т.ч.:

- временно съхранение на опасни отпадъци;
- пренос на неопасни отпадъци (може да се регламентира режим на двустранно уведомяване - нотифициране, както е предвидено в Регламент 259/93, вместо издаване на разрешение за превоз на отпадъци по Анекс II);
- други.

4. Настояваме отново да бъде преоценена нехарактерната за държавен орган, роля на МОСВ като „финансова” институция, доколкото МОСВ е орган за изпълнение на държавната политика по ОС.

Акумулирането на средства по финансови обезпечения, финансирането на оздравителни мерки, осъществяването на разчети с операторите на инсталации, изпълняващи оздравителни мерки при настъпили екощети, и в други подобни случаи, предвидени в действащите специални закони, следва да се съсредоточи в обособена партия в ПУДООС, в чиято полза следва да бъдат откривани и съответните предварителни обезпечения.

Подкрепяме отново насочването по сметка на ПУДООС, а не към МОСВ или държавния бюджет на определена част от санкциите и дължимите такси за финансиране на дейности и проекти по опазване на околната среда в бизнеса. Допълнително чрез последващи промени в ЗООС следва да се **гарантира прозрачност на управлението и разходването на средствата на ПУДООС, вкл. увеличаване на постоянната квота за представители на операторите на промишлени инсталации** (предлагано многократно по други поводи от БСК).

Следва да бъде **регламентирана фондова организация на приходите** (съхраняване по отделни партии) и целево разходване – например, средствата от таксите за отпадъци от опаковки да се използват само за проекти за изпълнение на съответните изисквания по Закона за управление на отпадъците и подзаконовата нормативна уредба.

ЗООС следва да регламентира **пълен публичен достъп до информация за дейността, приходите и разходите на ПУДООС**. Необходимо е да отпадне възможността за въвеждане чрез подзаконовата нормативна уредба на сегашните ограничения, свързани с търговската тайна. ПУДООС има публичен статут (държавно предприятие по Търговския закон, което не е търговско дружество ?); вземанията му се събират като публични държавни вземания; може да управлява и ползва имущество публична и частна държавна собственост и разходва целеви бюджетни средства. По тези причини чрез нова алинея, например към чл. 61, следва да се регламентира обществен достъп до цялата информация свързана с дейността на ПУДООС, вкл. годишните финансови планове и отчети.

5. Относно внасяне на изменения и допълнения на Закона за управление на отпадъците

5.1. Следва да бъде преразгледана дефиницията на термина „третиране на отпадъци”, като бъдат изключени събирането и съхраняването на отпадъци.

5.2. Както е отбелязано по-горе, следва да се преразгледа принципно сега действащият **режим на разрешителни** за временно съхранение на отпадъци с опасни свойства, дефиниран в чл. 12, ал. 2, т.2 и глава V, раздел I³. Анализът на досегашният текст и практика по прилагане на ЗУО показва, че:

- споменатите дейности не попадат в изискванията на рамковата директива на ЕС за отпадъците. При транспониране на изискванията е разширено приложното поле като е

³ БСК предложи въвеждане на режим на регистрация в свое официално становище при обсъждането на ЗУО в Комисията на НС по ОС през 2003г.

съхранено старото разширително определение на термина “третиране на отпадъците” от предишния Закон ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху ОС;

- на разрешителен режим подлежат огромен брой малки и средни предприятия (най-вероятно над 150 хил. до 250 хил., стопански единици, регистрирани по ТЗ), извършващи рутинни дейности по временно съхраняване на опасни отпадъци (непопадащи в обхвата на наредбите по чл. 24, ал.2) в малки количества и с ниски стойности на рисковите фрази (опасни свойства);
- налице е необходимост от продължително съхраняване на опасни отпадъци в малки количества, поради липсата на лицензирани оператори за тяхното последващо третиране (подобна е ситуацията и в огромен брой домакинства, държавни органи и т.н., които не попадат в обхвата на разрешителен режим по ЗУО);
- прилагането на свързаните изисквания по проекта на Закон за екологичната отговорност и предвидените размери на банкови гаранции за т.н. “ниско рискови предприятия” показват, че само за дейността “временно съхраняване” на отпадъци с опасни свойства ще бъде необходимо блокирането на над 10 млрд. лв. оборотен капитал, т.е. приблизително колко се очаква от пълното усвояване на структурните и Кохезионния фондове на ЕС;
- наличният и бъдещ капацитет – както от страна на предприятията, така и на контролните органи, не е достатъчен за прилагане на процедурите по заявяване и издаване на разрешителните;
- създават се многобройни условия за субективизъм, процедурни пречки и корупционна практика.

В тази връзка предлагаме:

- (1) разрешителният режим за временно съхранение при източника на образуване на отпадъци с опасни свойства, независимо от количеството и опасните свойства, да бъде променен на **регистрационен режим** по реда глава V, раздел II на ЗУО;
- (2) при необходимост, могат да бъдат увеличени санкциите за неподаване на заявление за регистрация, неподаване на данни по реда на глава IV, раздел I, укриване на данни, непокриване на изискванията към съоръженията за временно съхраняване, неизпълнение на други валидни изисквания към управлението на отпадъците, въвеждане на допълнителни изисквания с програмите за управление на отпадъците и т.н.

Това осигурява събирането на отчетна информация, необходимата ефективност на последващия и предварителен контрол от страна на РИОСВ и хармонизира практиката с тази на страните от ЕС с функциониращи надеждни контролни системи.

5.3. Във връзка с чл. 12 ал. 1, са налице многобройни случаи на осъществяване на различни операции по оползотворяването без негативни или с минимални въздействия върху околната среда, за които следва да бъде преразгледан разрешителният режим. Следва да бъдат въведени съответни критерии – прагови стойности (например, количества на оползотворяваните отпадъци, характер на технологичната обработка – процеси, свързани с преработка на отпадъци, като част от основния производствен процес, производство на странични продукти и др.).

За тези случаи следва да бъде предвиден регистрационен режим и облекчени форми на отчетност, които да позволят последващия контрол от страна на РИОСВ, аналогично на предложеното в т. 1.

5.4. Необходимо е да се синхронизира текстът по чл. 31 и чл. 38 (съдържание и реквизити на програмата за управление на отпадъци и на заявлението за издаване на разрешително по чл. 37), с оглед елиминиране на дублираща се информация.

Необходимо е опростяване на формата на заявлението и намаляване броя на необходимите данни за издаване на разрешително по реда на гл. V, раздел I, спрямо съдържанието и реквизитите на програмите за управление на отпадъците по същият раздел, които съдържат достатъчно подробна аналитична част. Самото представяне на програмите и (само)контрола на тяхното изпълнение, е по-ефективно средство от издаването на разрешителни.

5.5. Необходимо е предоставяне на възможност за по-големи оператори, които изпълняват дейности (операции) по оползотворяване, да се предвиди възможност за избор на съответния административен режим – на регистрацията или на издаване на разрешително при наличие на определени прагови (квалификационни) критерии.

5.6. Необходимо е предефиниране (изчерпателно посочване на типа на отпадъците) на термина “масово разпространени отпадъци” в §1, т. 12 на ЗУО, с оглед прецизиране текста на чл. 24, ал. 2 и изчерпателно изброяване на наредбите, произтичащи от него – автомобилни гуми, опаковки, електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори, други (?).

5.7. Кръгът на задължените лица по чл. 25, ал. 1 (лица, при чиято дейност се образуват производствени и опасни отпадъци, е изключително широк – **стотици хиляди**). Това налага да се прередактира задължението на РИОСВ да заверява отчетните книги за отпадъците (какво се заверява, форматът или внесените записи в рамките на даден отчетен период) и въведат прагови стойности и критерии. Текстът има смисъл само за големи оператори и значителни количества генерирани отпадъци.

5.8. Необходимо е да се преразгледа обхватът на лицата, задължени да разработват и представят програми по чл. 29, ал.1, т. 3, б. “б”. В тази редакция **стотици хиляди МСП**, генериращи опасни отпадъци следва да предадат програми и ежегодни отчети за тяхното изпълнение. Както е отбелязвано при предишните обсъждания, **абсолютно съмнително е, че РИОСВ и общините** са в състояние да изпълнят всички процедури по утвърждаване, издаване на съгласувателни документи, включване в общинските програми за управление на отпадъците, приемане на отчетите по изпълнение на програмите, както е предвидено в чл. 30 чл. 32 за всички задължени лица.

Това налага стесняване на обхвата и броя на задължените лица, като се въведат критерии и прагови стойности и/или опростят (форматират) програмите и улеснят процедурите (например чрез депозиране на проекта на програма, заедно със заявлението за получаване на регистрацията, както е предложено в т. 2 на настоящото становище). Утежнените процедури имат практически смисъл само по отношение на оператори, генериращи значителни количества отпадъци с особено опасни свойства (при конкретно посочени рискови фрази, опасни свойства и кодове по класификатора).

5.9. По чл. 71б е налице принципно възражение срещу превръщането на държавен орган, отговорен за цялостната политика по ОС във финансова институция, акумулираща огромни суми за дълги периоди от време. Целесъобразно е прехвърляне на съответните функции в ПУДООС, като контролът по разходването се извършва от страна на съвети с преобладаващо участие на организации на засегнатите лица.

Следва да бъде проучен опитът на ЕС-25 и при необходимост от създаване на каса за акумулиране на средствата да се прехвърлят към отделна партия в ПУДООС, като бъдат регламентирани изключителни консултативни и контролни правомощия на съвет на организациите на засегнатите оператори (с право на вето за деблокиране и превеждане на средства от сметка на конкретен оператор на съответната община по чл. 71в, ал. 3).

6. Относно внасяне на изменения и допълнения на Закона за водите:

6.1 В Закона за водите чл. 120, ал. 2, да се постави точка след думите “комбиниран подход”, като отпаднат думите “и не могат да бъдат по-малко строги от определените емисионни норми”.

Мотиви: Действащите в момента емисионни норми са заимствани от препоръчителни секторни описания на Международната банка за възстановяване и развитие (т.н. Sector Pollution Prevention Guides, 1997 (1999), приложими към проекти, финансирани от банката.

Като цяло, те отразяват изисквания към концентрации и съдържание на замърсители в промишлени отпадъчни води, базирани на т.н. *най-добри налични техники (НДНТ)*. В общия случай, те се отклоняват от приетите описания и емисионни прагови стойности в НДНТ, възприети в ЕС, които също имат препоръчителен, а не задължителен характер. Прякото прилагане на тези норми като задължителни в редица случаи поставя отделни сектори на българската индустрия (в т.ч. чуждестранни инвеститори) при по-строги изисквания и условия, отколкото действащите емисионни ограничения в страни-членки на ЕС.

В случаите, при които съответният водоприемник притежава по-значим потенциал за усвояване и възстановяване (относително висок и постоянен минимален отток, ниска степен на уязвимост и др.), е налице възможност за договаряне и на по-либерални индивидуални емисионни ограничения (респективно, по-високо съдържание/концентрация на съответния замърсител или характеристика на отпадъчния поток), като се изхожда от броя на заустванията, обемите на отпадъчните води, вида и характеристиките на замърсителите (в т.ч. на основата на т.н. “комбиниран подход”).

Това се отнася преди всичко за големи промишлени предприятия-замърсители, чиято дейност подлежи на комплексно разрешително и установяване на индивидуални условия и емисионни ограничения. Самите индивидуални емисионни ограничения при всички случаи се договарят за всеки конкретен случай, като се използва именно регламентираният **комбиниран подход** (каквато е практиката във всички страни-членки на ЕС), а не се определят императивно.

Следва да се добави още, че по Директива 1996/61/ЕС Р. България е договорила изключително кратки преходни периоди (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяванията) за ограничен брой инсталации (около 30 предприятия до 2011г., при общо около над 150-180 действащи инсталации), сравнени с постигнатото от Румъния (общо над 700 инсталации за периода 2014 – 2016г.). В тази връзка, по отношение на заустванията на промишлени отпадъчни води в р. Дунав, румънската промишленост ще бъде поставена в изключително привилегировани условия. Обратно, като се отчита и необходимостта от спазване на изключително строги емисионни норми (част от които по-рестриктивни от действащите в ЕС), операторите на промишлени инсталации и редица сектори от българска страна ще бъдат подложени на нелоялна конкуренция, необходимост от значителни ускорени инвестиции в скъпоструващи НДНТ, по-високи оперативни разходи и т.н. Без съмнение, много от тях ще преустановят дейността, ще закрийт работни места, ще се нарушат междуотраслови връзки и т.н. Елиминираното замърсяване няма да допринесе значително за подобряване на качествените характеристики на съответните водоприемници. Ако е необходимо налагането на по-строги ограничения, това може да бъде постигнато за всеки отделен случай именно на основата на комбинирания подход, като бъдат договорените (приети) по-строги индивидуални емисионни ограничения за отделни промишлени инсталации.

6.2. Предишната редакция на чл. 122 на действащия Закон за водите отчита по-точно съществуващите различия и възможности в случаите на разрешено ползване на водни обекти за заустване на отпадъчни води, като:

- допуска прилагането на по-либерални индивидуални емисионни ограничения
- посочва ясно случаите, при които се допуска прилагането на по-строги от определените емисионни норми.

Този принцип следва да бъде съхранен и при предстоящите изменения на закона, като се запази редакцията на §52, чл. 122, т.1 и т.2. на проекта на ЗИД.

6.3. Следва да се преразгледа режимът на лицензиране и концесиониране на бутилирането на минерални води за питейни нужди, като за целта се уеднаквят условията по сключените договори с операторите и отчете действащата практика и законодателство на ЕС и страните-членки.

7. *Относно прилагането на Закона за околната среда и водите и изискванията към инвестиционния процес, и Глава шеста „Екологична оценка и оценка за въздействието върху околната среда“.*

Както е отбелязвано по-рано, цялата Глава шеста остава впечатление за изключително усложнен подход и процедури в инвестиционния процес, създава условия за субективизъм и възможности за незаконосъобразни и корупционни отношения между контролните органи и инвеститорите (инициаторите на инвестиционните предложения). Текстът в този си вид се отклонява от оповестените намерения за либерализиране на инвестиционния климат, дерегулация и насърчаване на местните и чуждестранни инвестиции.

Промените на чл. 93, ал. 4 следва да прецизират критериите за необходимостта от извършване на ОВОС, като се транспонират прецизно изискванията на съответната директива. Сегашният текст дава възможност за субективизъм (един и същи критерий, приложен от различни органи за идентични случаи може да обоснове различно решение), дублиране на процедури по ОВОС и издаване на т.н. комплекси разрешителни.

В Глава седма, Раздел II - „Комплексни разрешителни“, следва да отпадне ал. 4 на чл. 123. Налице са случаи, при които операторът прилага съответната НДНТ, не нарушава стандартите за качество на околната среда (например, изискванията за качество на въздуха за съответното населено място по основни замърсители), но не може да постигне значително по-рестриктивните норми за допустими емисии от неподвижни източници. В този случай **комплексното разрешително следва да определи индивидуални емисионни ограничения валидни за дейността на съответния оператор, базирани на стандартите за качество на околната среда и допълнителни проучвания** за въздействията върху ОС от дейността на предприятията (напр., дисперсионни модели).

След анализ на съществуващата практика по съвместяване на изискванията към инвестиционния процес на Закона за устройство на територията и издадените комплексни разрешителни, следва да се прецизира чл. 118 (издаване на комплексно разрешително предхожда разрешителното за строеж), като се въведат минимални изисквания и съкратени крайни срокове за съгласуване и издаване на комплексните разрешителни.

В чл. 153 ал. 3 следва да се даде възможност за договаряне между контролния орган и подконтролните организации **по характера, вида и сроковете за изпълнение на предписанията и мерките за постигане на съответствие**, от гл. точка на тяхната техническа осъществимост, технологична и пазарна целесъобразност и финансова поносимост, наличие на по-ефективни технологични, икономически и екологични алтернативи. Следва да бъде предвиден режим на договаряне (консултиране) между операторите на промишлени инсталации и контролния орган, и при издаване на комплексните разрешителни, например чрез нова алинея към чл. 122.

Следва да бъде предвиден отделен ред за **обжалване на задължителните предписания** на контролните органи по чл. 153, ал. 4 по отношение на техническа осъществимост, финансова поносимост, ефективност и др.

8. *Във връзка с незадоволителното състояние и броя на съществуващите акредитирани лаборатории, следва да се преразгледат над 35 нормативни, в т.ч., законови акта, регламентиращи изисквания за провеждане на съответни измервания и анализи – изключително и само от акредитирани лаборатории от ИА БСА. Тези изисквания следва да бъдат съхранени само в случаите, при които правото на ЕС въвежда подобни изисквания. В останалите случаи следва да се въведе общото правило за прилагане на валидни стандарти и методи за пробовземане, измервания и анализи, калибриране, предписано от доставчика на средствата за измерване и проследимост на резултатите.*

РЕФОРМА В СФЕРАТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Три основни структурни проблема препятстват развитието на либерализацията на електроенергийния пазар:

1. Прекалено високата пазарна концентрация, създаваща възможност за манипулация на цените, вкл.:

- незадоволително разделяне на мрежовите дейности от тези по производство и обществена доставка, което прави невъзможна конкуренцията, поради дискриминация;
- липса на трансгранична интеграция и конкуренция, което прави невъзможно свободното движение на енергията от една държава към друга.

Наложителна е промяна на политиката, както следва:

а/ Окрупняване би било ефективно само като създаване на финансов холдинг;

б/ Преструктуриране на «НЕК» ЕАД чрез разделяне, с оглед създаване на прозрачни, ефикасно регулирани и гарантиращи равнопоставеност при достъпа до мрежата корпоративни структури, които да работят в интерес на потребителите, последвано от трансформиране на електропроизводствената и мрежовата компании в публични дружества, например:

- Водноелектрическа компания, която ще позволи на големите водноелектрически централи в структурата на „НЕК” ЕАД да излязат на светло, да увеличат конкуренцията в сектора и да станат ориентир за реалната пазарна цена на електрическата енергия в страната;
- Електрическа компания „Обществен доставчик”, която да концентрира и да реализира всички непазарни сделки с електрическа енергия, а именно – изкупуване на енергията по дългосрочни договори, както и изкупуваната по преференциални цени енергия, произведена от ВЕИ и от когенерация. По този начин ще се облекчи и ангажимента на ДКЕВР за въвеждането на ясен и прозрачен за всички потребители механизъм за компенсирание на непазарните разходи, произтичащи от тези сделки; основен принцип в европейската практика е социализирането на този тип (невъзстановяеми) разходи, тоест – заплащането им от всички потребители – например, чрез цената за пренос;
- Преносна компания и системен оператор, чиято автономност ще гарантира свободния и равнопоставен достъп до мрежата на всички пазарни играчи, купувачи/продавачи енергия по свободно договорени цени;
- Ядрена компания „Белене”, която да създаде прозрачна среда за развитие и осъществяване на Проекта;
- Компания – търговец на енергия, която да продължи дейностите по внос и износ на електрическа енергия при използване на наличния професионален и технически потенциал.

2. Драматичните различия в енергийната ефективност между България и останалите държави-членки на ЕС са критично препятствие пред успешното интегриране на страната ни в единния европейски пазар. Необходимо е:

- Преминаване от екстензивна към интензивна политика, ориентирана към енергоспестяване, вместо към увеличаване на производствени мощности;
- Използване на неоползотворения до момента потенциал за газификация, което ще допринесе за икономия на първична енергия, ограничаване на емисиите на парниковите газове и ще предложи нова енергийна алтернатива на индустрията и домакинствата.

3. Критичната липса на прозрачност и цени, които не се определят на базата на конкуренция. Необходимо е:

а/ повишаване ликвидността на пазара чрез:

- Създаване на електроенергийна борса на базата на интеграция с вече работещите борси за електроенергия в региона и с борсите в България, което по естествен начин ще създаде липсващите до момента предпоставки за ликвидност. Съществено важно е на борсов принцип да се определят количествата и цените отделно за вътрешни потребители и за износ.
- Поетапно увеличаване на регулираната цена на електрическата енергия за домакинствата на вътрешния пазар, а не кръстосаното им субсидиране за сметка на индустрията.

б/ Възстановяване на специализирания енергиен регулатор и ясно разграничение между функциите и отговорностите на отделните мрежови компании за електрическа енергия и природен газ:

- Уточняване на законовите дефиниции за преносна и разпределителна мрежа на принципа на лицензионните функции и отговорности (например, възстановяване на дефинициите от Закона за енергетиката от 2003г.),
- Въвеждане на по-гъвкави възможности за разпореждане с активите, необходими за осъществяване на лицензионната дейност (не само чрез тяхното задължително изкупуване),
- Въвеждането на нова разходноориентирана тарифна категория за потребители, присъединени директно към електрически уредби за трансформация на напрежението,
- Решаваща по отношение на управлението на ценовите промени да бъде ролята на ДКЕВР – независимо от подхода, който ще бъде предпочетен от Регулатора:
- Важно е предварителното оповестяване на намеренията и на очакваните ценови параметри,
- Информираността на потребителите за очакващата ги допълнителна ценова тежест ще им позволи да адаптират своевременно действията си към планираните промени,
- Сроковете за информиране при изменения на цените би трябвало да бъдат законово определени (например, 3 до 6 месеца).

в/ ДКЕВР трябва да въведе по-прозрачни регулирани тарифни цени за крайните потребители, които да ги ориентират за какво и на кого плащат, а именно:

- екологичен тарифен компонент, включващ разходите за развитие на възобновяема енергия;
- компонент „невъзстановяеми разходи”, произтичащи от подписаните дългосрочни договори за изкупуване на енергия от лигнитните централи в комплекса „Марица Изток” и др.

г/ Да отпадне регулацията на:

- Цените на производителите на електрическа енергия;
- Цените, по които Общественият доставчик продава електрическа енергия.

ПРОБЛЕМИ В СОЦИАЛНО-ОСИГУРИТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Като приветстваме решенията на тройната коалиция от Катарино за разпределение на осигурителните вноски за фонд „Пенсии” в съотношение 8:10:12, отбелязваме, че не са решени редица други проблеми, които отдавна поставяме.

1. Една от причините за дефицита на ДОО е неадекватното финансиране на ранното пенсиониране на лицата по чл. 69 от КСО – кадрови военнослужещи, служители на МВР и другите ведомства, свързани с националната сигурност, следователи, лицата, работещи в местата за лишаване от свобода, и др. Те имат право на пенсия след 25 години осигурителен стаж независимо от възрастта, което означава около 20 години преди общата пенсионна възраст. Държавният бюджет финансира това право само с 3-процентова допълнителна вноска над тази за трета категория труд. За сравнение, работодателят на работник първа категория внася допълнителна вноска от 15 на сто, за да може той да се пенсионира 8 години преди общата пенсионна възраст. Остава неясно, защо бюджетът предпочита да субсидира ДОО, вместо да внася адекватни вноски за ранното пенсиониране на лицата по чл. 69 от КСО. Причината вероятно е в това, че субсидията за ДОО може да се намали, ако неговият бюджет намали своя дефицит, докато осигурителните вноски трябва да се внасят в пълен размер.

2. Друг проблем е поемането на личните осигурителни вноски на държавните служители, което означава скриване на реалния размер на административните разходи в разходната част на бюджета. Въвеждането на лични вноски за тях ще изисква еднократно повишаване на техните заплати с размера на личните вноски, за да не се допусне спад на доходите им. През следващите години, обаче, тяхното осигуряване ще става на по-висока база, което ще увеличи приходите на ДОО.

ПРОБЛЕМИ В НОРМАТИВНАТА УРЕДБА, СВЪРЗАНА С МИГРАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ

С цел да се въведе една-единствена и силно намалена такса за работа на чужденци в страната, необходими са промени в: Закона за насърчаване на заетостта, Наредбата за условията и реда за издаване, отказ и отнемане на разрешения за работа на чужденци в Република България, Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България и Тарифа №4 за таксите, които се събират в системата на МВР по Закона за държавните такси.

В момента таксите са ежегодни, в следните размери:

- 600 лв. за издаване и продължаване на разрешение за работа;
- 500 лв. за издаване и продължаване на разрешение за продължително пребиваване и още 10 лв. за искане на тази услуга;
- 100 евро за работна виза.

Проблем е и чл. 8 б от Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България, изискващ наличие на финансови средства за ежедневна издръжка на чужденец в размер на 50 евро на ден.

Считаме, че за издаване на зелена карта за лица от български произход не трябва да се събира никаква такса.

Необходимо е, също така, значително опростяване и ускоряване на процедурите за издаване на разрешения, които сега са много продължителни.